

XELOX (arba CAPOX)

XELOX (or CAPOX):
Lithuanian

XELOX (arba CAPOX)

XELOX (arba CAPOX) yra naudojamas storosios žarnos vėžio gydymui. Jis taip pat gali būti naudojamas kitų vėžio formų gydymui.

Perskaitykite čia pateiktą informaciją kartu su bendra informacija apie chemoterapiją ir jūsų vėžio tipą.

XELOX leidžiamas per veną ir vartojamas kaip tabletės. Gydymas atliekamas ambulatoriškai. Jūsų onkologas arba slaugytojas jums pasakys kaip dažnai tai reikės atlikti.

Chemoterapija gali sukelti šalutinį poveikį. Kai kurie šalutinio poveikio simptomai gali būti rimti, todėl svarbu perskaityti toliau pateiktą išsamią informaciją.

Jūsų sveikatos priežiūros komanda gali jums patarti kaip kontroliuoti šalutinio poveikio simptomus. Pasakykite gydytojui ar slaugytojui, jei:

- turite temperatūros;
- prastai jaučiatės;
- pasireiškė rimti šalutinio poveikio simptomai, įskaitant čia nepaminėtus.

Retais atvejais šalutinio poveikio simptomai gali kelti pavojų gyvybei. Jūsų onkologas gydytojas arba slaugytojas paaiškins šio šalutinio poveikio riziką.

Jei jums reikia medicininės pagalbos dėl kitos priežasties, bet ne dėl vėžio, visada apie chemoterapinį gydymą pasakykite sveikatos priežiūros specialistams.

Kas yra XELOX (CAPOX)?

XELOX (arba CAPOX) yra naudojamas storosios žarnos vėžio gydymui. Jis taip pat gali būti naudojamas kitų vėžio formų gydymui.

XELOX (CAPOX) sudėtyje esantys preparatai

XELOX ir CAPOX yra skirtingi tų pačių chemoterapijos vaistų kombinacijos pavadinimai. Jie pavadinti pagal gydymui vartojamų vaistų pavadinimų inicialus. Šie preparatai yra:

- XE arba CA – **kapecitabinas** (Xeloda®)
- OX – **oksaliplatinas**.

Kaip skiriamas XELOX (arba CAPOX)

Chemoterapijos dienos skyriuje arba ligoninėje jums bus paskirtas oksaliplatinas. Tai atliks chemoterapijos slaugytojas. Kapecitabinas vartojamas tabletėmis. Kapecitabino tabletes galėsite pasiimti namo.

Paprastai gydymo metu susitiksime su onkologu, chemoterapijos slaugytoju ar ligonių priežiūros specialistu. Būtent jie turimi omenyje, kai šiame informaciniame leidinyje minimas gydytojas ar slaugytojas.

Dieną prieš gydymą arba gydymo metu slaugytojas arba kraujo tyrimą atlikti kvalifikuotas asmuo (flebotomijos specialistas) paims jūsų kraujo mėginį. Tai daroma siekiant patikrinti, ar jūsų kraujo kūnelių lygis yra saugus chemoterapijai atlikti.

Prieš taikant chemoterapiją susitiksime su gydytoju arba slaugytoju. Jie jūsų paklaus kaip jaučiatės. Jei jūsų kraujo rezultatai geri, vaistininkas paruoš chemoterapijai skirtus preparatus. Slaugytojas pasakys, kada galima pradėti procedūrą.

Paprastai prieš chemoterapiją slaugytojas duos jums vaistų nuo pykinimo (antiemetikų). Oksalipanas gali būti skiriamas per:

- trumpą ploną vamzdelį, kurį slaugytojas įveda į rankos ar plaštakos veną (**kanulę**);
- ploną vamzdelį, kuris įvedamas po krūtinės oda ir šalia esančią veną (**centrinę liniją**);
- ploną vamzdelį, kuris įvedamas į rankos veną, einančią į krūtinės veną (**PICC liniją**).

Jūsų slaugytojas sulašins (atliks infuziją) oksaliplatiną per dvi valandas. Paprastai vaistas suleidžiamas per pompą, kuri pumpuoja vaistus per nustatytą laiką.

Jūsų chemoterapijos kursas

Per keletą mėnesių paprastai atliekami keli gydymo ciklai. Jūsų slaugytojas arba gydytojas su jumis aptars gydymo planą.

Slaugytojas arba vaistininkas išrašys kapecitabino tablečių, kurias galėsite pasiimti į namus. Tabletes visada vartokite pagal nurodymus. Svarbu, kad preparatų poveikis būtų kuo geresnis. Jums gali būti paskirtos skirtingo stiprumo tabletės.

Jūsų slaugytojas arba vaistininkas taip pat gali duoti jums vaistų nuo pykinimo ir kitų vaistų, kuriuos galėsite pasiimti į namus. Kapsules arba tabletes vartokite pagal pateiktus nurodymus.

Kapecitabino tablečių vartojimas

Kapecitabino tabletes turite gerti du kartus per dieną. Nurykite jas su stikline vandens per pusvalandį po valgio. Kapecitabinas geriausiai veikia, kai jis yra išskaidomas skrandyje kartu su maistu. Vartokite jį ryte po pusryčių ir vakare po vakarienės. Tarp dozių turi būti 10–12 valandų tarpas.

Pasakykite gydytojui, jei jums sunku nuryti tabletes. Gydytojas gali patarti ištirpinti kapecitabino tabletes vandenyje. Tokiu atveju, ištirpdykite tabletes 200 ml šilto vandens stiklinėje. Šaukštu maišykite vandenį tol, kol tabletės visiškai ištirps ir tada iš karto išgerkite. Stiklinę ir šaukštą nuplaukite ir laikykite atskirai nuo kitų stalo įrankių ir maisto gaminių indų.

Jei pamiršote išgerti tabletes, dvigubos dozės vartoti negalima. Pasakykite gydytojui ir išgerkite kitą dozę įprastiniu laiku.

Kiti dalykai, kuriuos turite žinoti apie tabletes:

- tabletes laikykite originalioje pakuotėje kambario temperatūroje toliau nuo karščio šaltinių ir tiesioginių saulės spindulių;
- tabletes laikykite vaikams nepasiekiamoje ir nepastebimoje vietoje;
- jei išgėrus tabletes jus pradeda pykinti, kreipkitės į ligoninę. Nevartokite kitos dozės;
- Jei gydymas nutraukiamas, gražinkite nepanaudotas tabletes vaistininkui.

Apie šalutinį poveikį

Šiame skyrelyje paaiškinsime dažniausiai pasitaikančius šalutinio poveikio simptomus. Taip pat paminėsime rečiau pasitaikančius šalutinio poveikio simptomus.

Jums gali pasireikšti kai kurie paminėti šalutinio poveikio simptomai, tačiau mažai tikėtina, kad pasireikš visi. Jei jums taip pat taikomas gydymas kitais vaistais nuo vėžio, jums gali pasireikšti šalutinio poveikio simptomai, kurie čia nėra paminėti. Visada pasakykite gydytojui, slaugytojui arba vaistininkui apie visus jums pasireiškusių šalutinio poveikio simptomus.

Jūsų gydytojas gali skirti vaistų, kurie padės kontroliuoti kai kuriuos simptomus. Svarbu juos vartoti pagal slaugytojo arba vaistininko nurodymus. Tai padės užtikrinti jų veiksmingumą. Slaugytojas patars, kaip valdyti šalutinio poveikio simptomus. Baigus gydymą dauguma šalutinio poveikio simptomų pamažu išnyks.

Rimti ir gyvybei pavojingi šalutinio poveikio simptomai

Gydymas nuo vėžio gali sukelti rimtus šalutinio poveikio simptomus. Retais atvejais jie gali kelti pavojų gyvybei. Jūsų onkologas gydytojas arba slaugytojas paaiškins šio šalutinio poveikio riziką.

Retais atvejais kapecitabinas gali sukelti rimtus šalutinio poveikio simptomus žmonėms, kurių enzymų, vadinamų DPD, lygis yra žemas. Tai vadinama DPD trūkumu. Prieš pradėdant gydymą nežinosite, ar jums trūksta DPD, nes nepasireiškia jokie simptomai. Galima atlikti tyrimą, tačiau juo tiriami tik dažniausių DPD tipų trūkumas. Tai reiškia, kad tyrimo metu galima nustatyti daugumą DPD trūkumo atvejų, tačiau ne visada. Tyrimas retai atliekamas valstybinės sveikatos priežiūros įstaigose. Jei nerimaujate dėl DPD trūkumo, pasikalbėkite su savo gydytoju.

Kreipimasis į ligoninę

Jūsų slaugytojas duos jums ligoninės telefono numerius. Jei blogai jaučiatės arba reikia patarimo, galite skambinti bet kuriuo paros metu. Išsisaugokite šiuos numerius savo telefone arba laikykite saugioje vietoje.

Šalutinis poveikis gydymo metu

Kai kuriems žmonėms gali pasireikšti šalutinio poveikio simptomai vartojant oksalipaną arba netrukus po jo vartojimo.

Alerginė reakcija

Kai kuriems žmonėms gydymo procedūros metu gali pasireikšti alerginė reakcija. Alergijos simptomai gali būti tokie:

- karštis arba raudonis;
- odos bėrimas;
- niežulys;
- drebulys;
- galvos svaigimas;
- galvos skausmas;
- dusulys;
- veido arba lūpų patinimas;
- nugaros, pilvo arba krūtinės skausmas.

Jūsų slaugytojas gydymo metu stebės jus dėl reakcijos požymių. Jei blogai jaučiatės arba jums pasireiškia kuris nors iš šių simptomų, nedelsiant pasakykite slaugytojui. Jei jums pasireiškia reakcija, ją galima greitai išgydyti.

Kartais reakcija gali pasireikšti per keletą valandų užbaigus gydymą. Jei grįžus į namus pasireiškia bet kokie simptomai arba pasijustumėte blogai, nedelsiant kreipkitės į ligoninę.

Skausmas ties vena

Injekcija gali sukelti skausmą injekcijos vietoje arba ties vena. Jei jaučiate skausmą, nedelsiant pasakykite apie tai slaugytojui arba gydytojui, kad jie galėtų apžiūrėti tą vietą. Skausmui sumažinti jie gali sulėtinti vaistų lašinimą ar juos praskiesti didesniu skysčio kiekiu.

Spazmai gerklėje

Retais atvejais oksaliplanas gali paveikti balso stygas (gerklas). Trumpą laiką gali būti sunku nuryti ir kvėpuoti. Tai gali nutikti gydymo metu arba per pirmąsias dienas po gydymo. Jei jums sunku kvėpuoti, giliai ir lėtai įkvėpkite per nosį. Toks kvėpavimas turi raminantį poveikį ir padės kvėpavimui susinormalizuoti.

Tokį šalutinį poveikį gali sukelti žema temperatūra. Patartina vengti šaltų gėrimų ir ledo kubelių gydymo dieną bei keletą dienų po gydymo. Taip pat rekomenduojama esant šaltam orui šiltai apsivynioti ir uždengti nosį bei burną šaliku.

Labai svarbu pranešti gydytojui, jei pasireiškia šis šalutinis poveikis. Gydytojas gali prailginti skiriamos oksaliplatino infuzijos laiką būsimų ciklų metu. Tai sumažins tikimybę, kad šalutinis poveikis pasikartos.

Įprasti šalutinio poveikio simptomai

Infekcijos rizika

Šis gydymas gali sumažinti baltųjų kraujo kūnelių kiekį kraujyje. Šie kraujo kūneliai kovoja su infekcija. Jei baltųjų kraujo kūnelių skaičius yra mažas, yra didesnė tikimybė, kad pasireikš infekcija. Mažas baltųjų kūnelių skaičius kraujyje yra vadinamas neutropenija.

Infekcijos atveju svarbu ją gydyti kuo greičiau. Nedelsdami kreipkitės į ligoninę visą parą veikiančiu telefono numeriu, jei:

- temperatūra aukštesnė nei 37,5°C (99.5°F);
- staiga pasijuntate blogai, nors temperatūra normali;
- pasireiškia infekcijos simptomai.

Infekcijos simptomai:

- krečia drebulys;
- gerklės skausmas;
- kosulys;
- viduriavimas;
- dažnas šlapinimasis.

Labai svarbu laikytis jums konkrečiai suteiktų onkologijos specialistų nurodymų.

Paprastai baltųjų kūnelių skaičius normalizuojasi iki kito gydymo. Prieš kitą gydymą jums bus atliktas kraujo tyrimas. Jei baltųjų kūnelių skaičius kraujyje yra žemas, gydytojas gali trumpam atidėti.

Kraujosruvos ir kraujavimas

Gydymas gali sumažinti trombocitų skaičių kraujyje. Trombocitai – tai ląstelės, kurios padeda kraujui krešėti. Pasakykite gydytojui, jei atsirado nepaaiškinamų kraujosruvų arba kraujavimų. Pavyzdžiui:

- kraujavimas iš nosies;
- kraujuojančios dantenos;
- atsirado į bėrimą panašių, smulkių raudonų arba violetinių spuogelių ant odos.

Norint atstatyti reikiamą trombocitų kiekį, kai kuriems žmonėms gali prireikti lašinės. Tai vadinama trombocitų transfuzija.

Anemija (mažas raudonųjų kraujo kūnelių skaičius)

Šis gydymas gali sumažinti raudonųjų kraujo kūnelių skaičių kraujyje. Šios ląstelės organizme perneša deguonį. Jei raudonųjų kraujo kūnelių skaičius mažas, galite jausti nuovargį ir dusulį. Pasireiškus minėtiems simptomams, pasakykite gydytojui arba slaugytojui. Jei esate labai anemiški, jums gali prireikti lašelinės dėl papildomų raudonųjų kraujo kūnelių. Tai vadinama kraujo perpylimu.

Viduriavimas

Kapecitabinas gali sukelti viduriavimą. Tai gali turėti rimtą poveikį. Slaugytojas arba gydytojas gali jums paskirti vaistų nuo viduriavimo, kurios galėsite pasiimti į namus.

Jei viduriuojate:

- vadovaukitės rekomendacijomis dėl vaistų nuo viduriavimo vartojimo;
- kasdien išgerkite bent 2 litrus ((3½ pintos) skysčių;
- nevartokite alkoholio, kofeino, pieno produktų, riebių ir skaidulinių medžiagų turinčių maisto produktų.

Nedelsiant kreipkitės į ligoninę, jei:

- viduriuojate naktį;
- viduriuojate dažniau nei 6 kartus per dieną;
- vaistai nuo viduriavimo nesuveikia per 24 valandas.

Gydytojas gali liepti nutraukti kapecitabino vartojimą. Kai viduriavimas sumažėja, gydytojas pasakys, ar galite vėl pradėti vartoti šį vaistą. Kartais ši dozė gali būti sumažinta.

Burnos skausmas

Jums gali skaudėti burną arba gleivinėje atsirasti žaizdelių. Dėl to padidėja infekcijos burnoje tikimybė. Rytais, vakarais ir po valgio valykite dantis arba dantų protezus minkštu dantų šepetėliu.

Jei skauda burną:

- pasakykite slaugytojui arba gydytojui; jie gali duoti jums dantų skalavimo skysčio arba vaistų;
- stenkitės gerti daug skysčių;
- nevartokite alkoholio, tabako ar burnos gleivinę dirginančio maisto.

Pykinimas

Pirmosiomis dienomis po gydymo jus gali pykinti. Jūsų gydytojas skirs jums vaistų nuo pykinimo, kurie padės išvengti arba kontroliuoti pykinimą. Vartokite šiuos vaistus pagal slaugytojo arba vaistininko nurodymus. Išvengti pykinimo yra lengviau, nei slopinti jį jau prasidėjus.

Jei jus pykina, skysčius gerkite mažais gurkšniais ir dažnai valgykite nedideliais kiekiais. Jei jus toliau pykina arba vemiate daugiau nei kartą per 24 valandas, nedelsiant kreipkitės į ligoninę. Ten jums patars ir galbūt skirs kitų veiksmingesnių vaistų nuo pykinimo.

Nuovargis

Nuovargis yra dažnas šalutinis poveikis. Dažnai tai labiau pasireiškia gydymo pabaigoje ir trunka kelias savaites po užbaigimo. Pasistenkite sulėtinti tempą ir planuoti dieną taip, kad būtų laiko poilsiui. Energijos gali suteikti lengva mankšta, pavyzdžiui, trumpas pasivaikščiojimas. Jei jaučiatės mieguisti, nevairuokite ir nevaldykite mechanizmų.

Rankų arba kojų tirpimas arba dilgčiojimas (periferinė neuropatija)

Šis gydymas paveikia nervus ir gali sukelti rankų arba kojų tirpimą arba dilgčiojimą bei skausmą. Taip pat gali būti sunku užsisiegti sagas arba atlikti kitas smulkių judesių reikalaujančias užduotis.

Žema temperatūra gali pabloginti simptomus. Šaltu oru dėvėkite pirštines arba, kai turite liesti šaltus daiktus.

Pasakykite gydytojui, jei pasireiškia šie simptomai rankose ar kojose. Jums gali tekti sumažinti oksaliplatino dozę. Baigus gydymą šie simptomai turėtų pamažu išnykti, tačiau kai kuriems žmonėms jie išlieka. Jei dėl to nerimaujate, pasikalbėkite su gydytoju.

Delnų ir padų skausmas ir paraudimas

Tai vadinama delnų ir padų arba rankų ir pėdų sindromu. Gydymui pasibaigus simptomai praeina. Gydytojas arba slaugytojas gali patarti ir išrašyti kremų, kurie padės sušvelninti simptomus. Galite pasijusti geriau, jei atvėsinsite rankas ir kojas bei vengsite aptemptų kojinių, batų ir pirštinių.

Odos pokyčiai

Kapecitabinas gali paveikti jūsų odą. Gydytojas arba slaugytojas pasakys, ko galite tikėtis. Jei oda sausa, pabandykite kasdien naudoti drėkinamąjį kremą, kurio sudėtyje nėra kvėpalų. Kapecitabinas gali sukelti bėrimą ir niežulį. Visada pasakykite gydytojui arba slaugytojui apie bet kokius odos pokyčius. Jie galės jums patarti ir skirti kremų ar vaistų. Paprastai bet kokie odos pokyčiai yra laikini ir baigus gydymą pranyksta.

Labai retai gali pasireikšti daug rimtesnė odos liga. Jums gali pasireikšti odos bėrimas, atsirasti pūslelės ir oda gali pradėti luptis. Taip pat galite jaustis prastai, pasireikšti gripo simptomai, pavyzdžiui, aukšta temperatūra ir sąnarių skausmas. Jei pasireiškia šie simptomai, turite nutraukti kapecitabino vartojimą ir nedelsiant kreiptis į gydytoją.

Rečiau pasitaikantys šalutiniai poveikiai

Plaukų slinkimas

Jūsų plaukai gali suplonėti, tačiau mažai tikėtina, kad nuslinks visi galvos plaukai. Plaukų slinkimas paprastai prasideda po pirmojo arba antrojo gydymo seanso. Beveik visais atvejais tai laikina, ir baigus gydymą plaukai vėl atauga. Jūsų slaugytojas gali jums pasiūlyti, ką daryti plaukų slinkimo atveju.

Akių problemos

Dėl šio gydymo gali pradėti skaudėti akis, jos gali parausti, niežtėti (konjunktyvitas). Jūsų gydytojas išrašys akių lašų, kad to išvengtumėte. Vaistininkas patars, kaip naudoti akių lašus. Svarbu laikytis jų rekomendacijų.

Jūsų akys taip pat gali tapti jautresnės šviesai ir matymas gali būti miglotas. Visada pasakykite gydytojui arba slaugytojui, jei skauda akis arba pastebėjote kokių nors regos pokyčių.

Galvos skausmai

Šis gydymas gali sukelti galvos skausmus. Jei taip bus, pasakykite gydytojui arba slaugytojui, kurie gali skirti vaistų nuo skausmo.

Pilvo skausmas

Galite jausti skausmą ar diskomfortą pilve, pūsti pilvą arba sutrikti virškinimas. Gydytojas gali paskirti vaistų, kurie sumažins šiuos simptomus. Pasakykite, jei skausmas nepraeina ar būklė dar labiau pablogėja.

Širdies funkcijos pokyčiai

Kapecitabinas gali paveikti širdies veiklą. Jums gali būti atlikti tyrimai, skirti įvertinti širdies veiklą prieš gydymą, gydymo metu ir kartais po gydymo. Tačiau įmanoma, kad jūsų širdies veikla bus paveikta, net jei tyrimo rezultatai yra normalūs. Labai retai gali atsirasti širdies nepakankamumas arba ištikti miokardo infarktas. Rizika yra labai maža ir pasireiškia rečiau nei 1 iš 100 (1 proc.), tačiau labai svarbu, kad jūs apie tai žinotumėte. Nedelsiant praneškite gydytojui, jei bet kuriuo gydymo metu jums pasireiškia šie simptomai:

- skausmas arba sunkumas krūtinėje;
- dusulys;
- širdies ritmo pokyčiai.

Jei jums pasireiškia kurie nors iš šių simptomų, turite nutraukti kapecitabino vartojimą tol, kol nepasikalbėsite su gydytoju. Jei negalite susisiekti su gydytoju arba prisiskambinti ligoninės telefono numeriu, skambinkite **valstybinės sveikatos priežiūros įstaigos skubios konsultacijos** numeriu **111**.

Kita informacija

Kraujo krešulių pavojus

Vėžys ir kai kurie vėžio gydymo metodai gali padidinti kraujo krešulių pavojų. Kraujo krešulių simptomai:

- skausmas, kojų arba rankų paraudimas ir tinimas;
- dusulys;
- krūtinės skausmas.

Jei tokie simptomai pasireiškia, nedelsdami kreipkitės į gydytoją.

Kraujo krešulys yra pavojingas, tačiau jį galima išgydyti kraują skystinančiais vaistais. Daugiau informacijos apie tai suteiks gydytojas arba slaugytojas.

Laktozė

Kapecitabine yra nedidelis laktozės kiekis. Jei netoleruojate laktozės, pasikalbėkite apie tai su gydytoju prieš pradėdami vartoti.

Kiti vaistai

Kai kurie vaistai gali paveikti chemoterapiją arba būti pavojingi chemoterapijos metu. Tai apima vaistus, kurių galite nusipirkti vaistinėje. Pasakykite gydytojui onkologui apie visus jūsų vartojamus vaistus, įskaitant vitaminus, homeopatinius vaistus ir papildus.

Kontracepcija

Gydytojas patars jums nepastoti arba neplanuoti tapti vaiko tėvu tol, kol taikomas šis gydymas. Preparatai gali pažeisti vaisiaus vystymąsi. Labai svarbu naudotis veiksmingomis kontracepcijos priemonėmis gydymo metu.

Maitinimas krūtimi

Moterims rekomenduojama nemaitinti kūdikio krūtimi gydymo metu, nes chemoterapijos preparatų gali patekti į motinos pieną.

Vaisingumas

Kai kurie vaistai nuo vėžio gali paveikti galimybę pastoti arba tapti vaiko tėvu. Jei esate moteris, jūsų menstruacijos gali tapti nereguliarios arba išnykti. Tai gali būti laikina, tačiau kai kurioms moterims jos išnyksta visam laikui. Menopauzė gali prasidėti anksčiau.

Yra būdų, kaip galima apsaugoti vaisingumą vyrams ir moterims. Jei nerimaujate dėl vaisingumo, aptarkite šį klausimą su gydytoju arba slaugytoju prieš pradėdant gydymą.

Lytiniai santykiai

Jei lytiškai santykiaujate per pirmąsias chemoterapijos gydymo dienas, privalote naudoti prezervatyvą. Tai padeda apsaugoti partnerį, jei spermoje arba makšties skystyje būtų chemoterapijos preparatų likučių.

Medicininis ir dantų gydymas

Jei reikia medicininės pagalbos dėl kitos priežasties, bet ne dėl vėžio, visada apie vėžio gydymą pasakykite sveikatos priežiūros specialistams. Nurodykite savo gydytojo onkologo kontaktus, į kurį galima kreiptis patarimo.

Pasikalbėkite su gydytoju onkologu arba slaugytoju, jei manote, kad jums reikalingas dantų gydymas. Visada pasakykite dantų gydytojui, kad jums taikoma gydymas nuo vėžio.

Paskutinė turinio peržiūra: 2019 m. vasario 28 d.

Kita planuojama peržiūra 2021 m.

Tikimės, kad ši informacija jums naudinga. Jei turite klausimų, galime jums patarti arba suteikti informacijos telefonu jūsų gimtąja kalba. Mūsų paslaugos yra nemokamos. Skambinkite mums telefonu 0808 808 00 00 (7 dienas per savaitę, nuo 08:00 val. iki 20:00 val.) ir anglų kalba pasakykite, kokia kalba norėtumėte bendrauti.